

**Силабус курсу
«ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС»**

**Освітній ступінь «Бакалавр»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма
«Інструментальне виконавство (за видами)»
Роки навчання: I, II, III, IV
Семестри: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII
Кількість кредитів: 13
Мова викладання: українська**

Керівник курсу ОК 28 «Оркестровий клас»

Антонюк Дмитро Жанович

військовий диригент, заслужений діяч мистецтв України,
викладач кафедри інструментальне виконавство (за видами)
КЗВО КОР «Академія мистецтв імені
Павла Чубинського» [067 232 04 46](tel:0672320446)

Прореквізити та постреквізити дисципліни

• **Прореквізити дисципліни:**

Середня спеціалізована музична освіта або диплом молодшого спеціаліста
Обов'язкове попереднє вивчення в обсязі 8 класів ДМШ предметів
сольфеджіо, музичної літератури та спеціального інструменту (за видами).

• **Постреквізити дисципліни:**

ОК 22 Методика і практика роботи з ансамблем,
Ок 23 Методико-виконавський аналіз педрепертуару,
ОК 28 Оркестровий клас,
ОК 29 Вивчення оркестрових (ансамблевих) партій,
ОК 31 Педагогічна практика.

Характеристика дисципліни

Призначення дисципліни: ОК 28 «Оркестровий клас» належить до циклу дисциплін спеціальної підготовки й призначена:

ознайомити студентів із загальними принципами та початковими навичками репетиційної роботи з оркестром

розвивати навички оркестрового виконавства;

розвивати навички настроювання інструментів;

розвивати вміння та навичок читання творів з аркуша в оркестрі й ескізного їх опрацювання, добір музичного репертуару, ознайомлення з варіантами викладу акомпанементу;

систематизувати знань щодо етапів та специфіки роботи над музичними творами різних епох, стилів та жанрів;

творче використання отриманих знань та набутого досвіду;

розширити професійний кругозір;

розвинути музичну культуру;

зберігати і розвивати кращі традиції колективного інструментального музикування.

Завдання навчальної дисципліни:

Ознайомлення студентів із загальними принципами та початковими навичками репетиційної роботи з оркестром;

розвиток навичок оркестрового виконавства;

розвиток навичок настроювання інструментів;

розвиток умінь та навичок читання творів з аркуша в оркестрі й ескізного їх опрацювання, добір музичного репертуару, ознайомлення з варіантами викладу акомпанементу;

систематизація знань щодо етапів та специфіки роботи над музичними творами різних епох, стилів та жанрів;

творче використання отриманих знань та набутого досвіду;

розширення професійного кругозору;
розвиток музичної культури;
збереження і розвиток кращих традицій колективного інструментального музикування.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни

«Концертмейстерський клас» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: ЗК 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11 ; СК 1, 3, 6, 9, 11, 12, 13, 17, 18

ЗК 2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6 Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 7 Здатність бути критичним та самокритичним

ЗК 8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК 11 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК 1 Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК 6 Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК 9 Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК 11 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 12 Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК 13 Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК 17 Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК 18 Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Відповідно до освітньої програми «Інструментальне виконавство» (за видами), вивчення навчальної дисципліни «Оркестровий клас» ОК 28 забезпечує досягнення

здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом, на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	ПРН 1
Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН 2
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

Мета навчальної дисципліни ОК 28 «Оркестровий клас» є:

- формування навичок колективного музикування та імпровізації в оркестрових складах;
- формування у студентів почуття ансамблю та збільшеного обсягу уваги; формування професійних якостей музиканта-керівника колективу та бути його активним учасником.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Оркестровий клас» є:

Зміст дисципліни полягає в оволодінні студентами концертно-виконавським репертуаром, практичними навиками, закріпленні їх під час вирішення творчих завдань в процесі роботи над репертуаром згідно годин передбачених учбовим планом; в практичному застосуванні системи знань, вдосконалені умінь під час

репетицій в класі ; прищепленні навичок до самостійної роботи з фаховою літературою, орієнтації в ній; виконуваний репертуар, трактування виконуваного репертуару, збагачення аналітичних знань у репертуарі оркестру.

Зміст і структура курсу

ТЕМИ	Всього	Практичні	Самостійні	Всього	Практичні	Самостійні
МОДУЛЬ 1.						
Тема 1 Характерні особливості оркестрової гри. Робота над артистичними засобами розкриття художньо-емоційного змісту.	12	8	4	12	2	10
Тема 2 Оволодіння динамікою та цілісністю музичного твору. Складання плану репетиції з колективом.	12	8	4	12	2	10
Тема 3 Читання з аркушу.	12	8	4	12	2	10
Тема 4 Вивчити музичний твір.	12	8	4	12	3	9
Разом:	48	32	16	48	9	39
МОДУЛЬ 2.						
Тема 1 Розвиток художнього мислення	12	8	4	12	2	10
Тема 2 Крупна форма. Увертюри. Концерти.	12	8	4	12	2	10
Тема 3 Роль оркестру під час акомпанементу солісту, хореографічному колективу. Робота над художньо-технічними засобами.	12	8	4	12	2	10
Тема 4 Репертуар оркестру. Вивчити два твори, один з яких крупна форма.	12	8	4	12	3	9
Разом:	48	32	16	48	9	39
МОДУЛЬ 3.						
Тема 1 Вивчити два твори, один з яких крупна форма.	12	8	4	12	2	10
Тема 2 Підготовка до концертного виступу. Концертна діяльність.	12	8	4	12	2	10
Тема 3 Читання з аркушу.	12	8	4	12	2	10
Тема 4 Робота над агогічними зрушеннями.	13	8	5	13	3	10

Разом:	49	32	17	49	9	40
МОДУЛЬ 4.						
Тема 1 Робота над динамічними планами та художнім змістом твору.	12	8	4	12	2	10
Тема 2 Робота над динамічними планами та художнім змістом твору. Робота над виконавськими здібностями та формами музичної виразності.	12	8	4	12	2	10
Тема 3 Участь у концертній діяльності оркестру	12	8	4	12	2	10
Тема 4 Проведення репетицій з колективом. Винахід художньо-драматургічних підходів у виконанні музичних творів. Вивчення оркестрових партій. Вивчити музичний твір.	13	8	5	13	3	10
Разом:	49	32	17	49	9	40
МОДУЛЬ 5.						
Тема 1 Роль оркестру під час акомпанемента солісту, хореографічному колективу.	12	8	4	12	2	10
Тема 2 Вивчити 2-а музичних твори, один з яких акомпанемент.	12	8	4	12	2	10
Тема 3 Підготовка до концертного виступу. Концертна діяльність.	12	8	4	12	3	9
Тема 4 Робота над темпом, штрихами, артикуляцією, фразою.	13	8	5	13	3	9
Разом:	49	32	17	49	10	39
МОДУЛЬ 6.						
Тема 1 Розширення репертуару за рахунок ескізного ознайомлення з творами.	12	8	4	12	2	10
Тема 2 Досягнення точності темпу, ритму, штрихів, динаміки, агогіки, специфіки тембрового звучання.	12	8	4	12	2	10
Тема 3 Навички самоконтролю та самооцінки власних і колективних	12	8	4	12	3	9

ігрових дій						
Тема 4 Досягнення єдності музично-художнього і технічного розвитку. Вивчити музичний твір.	13	8	5	13	3	9
Разом:	49	32	17	49	10	39
МОДУЛЬ 7.						
Тема 1 Концерт як форма оцінки інструментально-виконавських умінь та навичок.	12	8	4	12	2	10
Тема 2 Принципи самостійної робота над оркестровими партіями.	12	8	4	12	2	10
Тема 3 Досягнення єдності музично-художнього і технічного розвитку.	12	8	4	12	3	9
Тема 4 Точність виконання авторських та редакторських зауважень.	13	8	5	13	3	9
Разом:	49	32	17	49	10	39
МОДУЛЬ 8.						
Тема 1 Технічне вдосконалення навичок гри в оркестрі	12	8	4	12	2	10
Тема 2 Опанування драматургічних основ в оркестровому виконанні.	12	8	4	12	2	10
Тема 3 Робота над технічними труднощами	12	8	4	12	3	9
Тема 4 Підготовка до концертного виступу.	13	8	5	13	3	9
Разом:	49	32	17	49	10	39
	денна	заочна				
Загальний обсяг м.:	390	256	134	390	76	314

Самостійна робота студента

Завдання для самостійної роботи:

Прослухати у аудіо запису різні за стилем та манерою виконання твори з репертуару оркестрів народної музики (вітчизняних та зарубіжних). Дати характеристику творчим особливостям їх виконання. Вивчити напам'ять особисті партії та детально ознайомитись з іншими партіями творів, визначених для виконання в класі оркестру.

Участь у концертній діяльності оркестру.

Значення концертної діяльності оркестрового колективу. Принципи проведення та підготовки до концертних виступів. Види концертних виступів. Мета систематичних виступів студентів на концертах, конкурсах, фестивалях, оглядах – удосконалення виконавської майстерності. Емоційний настрій формує психологічний клімат колективу.

Завдання для самостійної роботи:

Систематично брати участь у концертних програмах, розвивати виконавську майстерність гри в оркестру.

Література:

Грищенко В.І. Колективна музична творчість підлітків як фактор формування духовних потреб особистості // Соціалізація особистості. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 1999.

Грищенко В.І. Психологічні проблеми управління музично-ігровими рухами музиканта //Наукові записки ХХХУ.- К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 1999.

Функціональні характеристики музичних інструментів зі складу оркестру.

Опис музичних інструментів зі складу оркестру. Їх роль у оркестрово-виконавській роботі. Стрій, діапазон, група до якої інструменти відносяться, будова, історія виникнення. Відомі колективи, де використовуються інструменти зі складу оркестру.

Завдання для самостійної роботи:

Проаналізувати види музичних інструментів, складу оркестру, їх роль в колективі.

Прослухати записи відомих професійних та аматорських оркестрів народних інструментів . Відвідувати концертні програми відомих колективів. Аналізувати їх виступи.

Література:

Давидов М. «Проблеми розвитку академічного народно- інструментального мистецтва в Україні»: Зб. статей / НМАУ ім.П.І.Чайковського. - К., 1998. - 2006

Комаренко В. «Український оркестр народних інструментів.» - К., 1960.

Лисенко М. «Оригінальний музичний інструмент». – К. Народна творчість та етнографія. - 1965. - № 3.

Опрацювати I розділ монографії Г. Хоткевича «Музичні інструменти українського народу»

«Струнні інструменти»:

- «Смичкові»
- «Щипкові»
- «Щипкові з грифом»
- «Струнні ударні»
- «Інші струнні інструменти».

Завдання для самостійної роботи:

Розрізняти різні види інструментів струнної групи. Знати термінологію, назви цих інструментів у інших народів та їх роль в розвитку мистецтва тих чи інших країн.

Прослухати записи виконавців на струнних народних інструментах.

Література:

Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. Репринтне видання, Харків, 2002.

Опрацювати II та III розділи монографії Г. Хоткевича «Музичні інструменти українського народу»

«Інструменти духові»:

- «Інструменти лабільні»
- «Інструменти лінгвальні»

- «Амбушурні інструменти»
- «Різні інші духові інструменти»
- «Інструменти ударні»
- «З тоном певної висоти»
- «Друга група ударних».

Завдання для самостійної роботи:

Розрізняти різні види інструментів духової та ударної груп. Описи про духові та ударні інструменти у різних народів. Дізнатись як народні інструменти згадуються в народних піснях та переказах. Прослухати записи, де використовуються духові та ударні народні музичні інструменти.

Література:

Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. Репринтне видання, Харків, 2002.

Музично – теоретичний аналіз виконуваних творів

Теоретичний аналіз музичних творів посідає важливе місце у підготовці музиканта. До теоретичного аналізу відноситься дослідження клавирів і партитур та слуховий аналіз музичних творів. Зміст музично-теоретичного аналізу музичного твору. Відомості про автора і музичний твір у культурно-історичному аспекті. Загальний план структури музичного твору. Фактура (гомофонічна, поліфонічна, мішана). Тонально-ладова характеристика. Характеристика типів викладення музичного матеріалу та засобів розвитку музичного твору. Властивості музичного тематизму. Гармонічна мова твору. Метро-ритмічні та темпові особливості. Музична мова як синтез музичних виразних засобів. Музичний твір як цілісне мистецьке явище. Значення музичного твору в культурній спадщині. Особиста оцінка художньої цінності музичного твору.

Завдання для самостійної роботи

1. Законспектувати: методи і зміст аналізу музичного твору.
2. Письмово скласти план аналізу музичного твору у формі питань.

3. Здійснити теоретичний аналіз музичного твору з репертуару, який вивчається на питання з плану аналізу.

Опрацювати книгу Л. Черкаського «Українські народні музичні інструменти»

У книжці висвітлено важливу і багатогранну роль народних музичних інструментів у суспільно-культурному житті української нації. Характеризуючи кожний музичний інструмент, автор простежує його походження, еволюцію, конструктивні зміни, основні прийоми гри, сферу побутування. Крім музичних інструментів, використовуваних у музичному побуті України, йдеться також про інструменти професіональних музикантів, оркестрів народних інструментів, ансамблів та капел бандуристів.

Завдання для самостійної роботи Прочитати книгу. Проаналізувати всі розділи.

Література:

Л. М. Черкаський Українські народні музичні інструменти. — К.: Техніка, 2003. — (Народні джерела)

Складання плану репетиції з оркестровим колективом

Робота над оркестровою злагодженістю та ритмічністю виконання твору.

акомпанементу. Подолання труднощів, що виникають при ансамблевому звучанні.

Прискіпливість керівника до професійних догмів та канонів.

Завдання для самостійної роботи

Вміння ставити завдання і досягати їх виконання. Підготовка плану репетиції.

Комунікативні та аналітичні здібності керівника. Основні складнощі оркестрового

звучання. Подолання складнощів, що виникають при оркестровому звучанні.

Провести кілька занять з оркестром, реагувати на неточності виконання музикантами твору та зкоригувати їх у напрямку якісного звучання.

Підготовка студентом твору особистої інструментовки (аранжировки) до концертного виступу

Робота над художньою інтерпретацією творів. виконавський аналіз твору. Концерт як творчий звіт і свято для колективу. Емоційна врівноваженість. Комунікативні та

аналітичні здібності. остання перевірка готовності колективу до виступу. Спокійне спілкування з виконавцями, збереження концертного настрою, доброзичливості. Зовнішня і внутрішня зібраність, акуратність, впевненість. Створення атмосфери творчого захоплення з розумним контролем над емоціями.

Завдання для самостійної роботи

Здійснити художнє та організаційне керівництво роботою над інструментованим (аранжированим) твором. Відпрацювати складні місця у вибраному творі. Робота з розучування й освоєння музичного матеріалу. Довершене виконання в цілому. скласти програму концертного виступу з підготовлених в ансамблі творів. Включити в програму концерту самостійно опрацьовані твори. Взяти участь у підготовці і проведенні публічного виступу ансамблю.

• Рекомендації щодо організації самостійної роботи здобувачів:

Заняття під керівництвом викладача будуть мати відчутні результати тоді, коли вони підкреслені систематичною, чітко організованою самостійною роботою. Зміст самостійної роботи залежить від таких факторів, як тривалість навчання, рівень підготовки студента, його індивідуальні якості. В організації самостійних занять студента, необхідно дотримуватися послідовності в роботі, а також рухатись у вивченні матеріалу від простого до складного.

Вимоги, якими студенти повинні керуватися при виконанні самостійної роботи:

- Знання свого інструмента, його художніх і технічних можливостей.
- Усвідомлення художнього змісту твору, стилістики, особливостей використання засобівмузичної виразності.
- Визначення навчального завдання і конкретних рекомендацій викладача.
- Розподіл часу і застосування системності в організації занять.
- Самоконтроль, аналіз помилок та їх усунення.
- Опрацювання рекомендованої методичної літератури.

Успішному розвитку навичок самостійної роботи здобувача освіти повинні сприяти постійні завдання для домашнього вивчення програми з дисципліни та із систематичною перевіркою цих завдань викладачем в класі.

Рекомендована література

1. Бец О. Інструментальні ансамблі: навч.-реперт. посіб.- Кам'янець-Поділ. : Аксіома, 2007. – 88 с.
2. Бец О.Д., Олійник В.Ф. Троїсті музики: минуле і сьогодення. // Навчально-метод. посібн. – Кам'янець-Поділ., 2009. – 48 с.
3. Власов В., Олійник О. Народно-інструментальне оркестрове мистецтво// Академічне мистецтво оркестрів народних інструментів і капел бандуристів спеціальних музичних вузів України: Тези Всеукраїнської наук.-практ. конф. (Київ, 02.12.2005). – К. : НМАУ ім. П. Чайковського, 2005. – С. 42-49.
4. Власов. В.П. Оригінальний репертуар оркестру народних інструментів як фактор визначення специфіки жанру // Академічне мистецтво оркестрів народних інструментів і капел бандуристів спеціальних музичних вузів України: Тези Всеукраїнської наук.-практ. конф. (Київ, 02.12. 2005). – К. : НМАУ ім. П. Чайковського, 2005. – С. 92-97.
5. Голючек М.С. Ансамбль українських народних інструментів / М. С. Голючек. – Навч.посібник. – Київ: КНУКіМ, 2001.
6. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах. (Українська академічна школа): підруч. [для вищ. та серед. муз. навч. закл.] / М. А. Давидов. – К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. – 420 с.
7. Дейнега В. М. Музичний інструментарій як показник специфіки оркестру народних інструментів / В. Дейнега // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. – Вип. 22: Музичне виконавство. – Кн. 8. – К., 2002. – С. 119- 129.
8. Жуков В.П. Методи роботи з шкільним оркестром народних інструментів. *Традиційна культура в умовах глобалізації: платформа для міжкультурного та міжрегіонального суспільного діалогу.* Харків, 2015. С. 61-63
9. Жуков В.П. Оркестр народних інструментів, як зразок ціннісної спадкоємності, відтворення й розвитку традиційної музичної культури. *Традиційна культура в умовах глобалізації: родинні цінності і трансляція соціокультурного досвіду поколінь.* Харків : ООМЦКМ, 2016. С. 83-87

10. Жуков В.П. Принципи роботи з шкільним оркестром народних інструментів. *Традиційна культура в умовах глобалізації: народна музика та декоративне мистецтво в світовому цивілізаційному просторі*. Харків: ООМЦКМ, 2014. С. 101-102
11. Маринін І.Г. Вибрані твори для оркестру народних інструментів: Репертуарно-методичний посібник. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2006. - 136 с.
12. Маринін І.Г., Олійник В.Ф. Народно-інструментальне мистецтво Південно-Західного Поділля: ансамбль троїстих музик Олексія Беца: монографія. – Кам'янець-Подільський: видавець Зволейко Д.Г. 2011. – 320 с.
13. Пляченко Т.М. Підготовка майбутнього вчителя музики до роботи з учнівськими оркестрами та інструментальними ансамблями : [монографія] / Т. М. Пляченко. – Кіровоград : «Імекс-ЛТД», 2010. – 428 с.
14. Роговська Є.В., Рутецький В.В. Оркестр народних інструментів : навч.-метод. посібник; за ред. І.В. Баладинської. Житомир: ЖДУ, 2014. 220 с.
15. Сідлецька Т. І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія / Т. І. Сідлецька. – Вінниця : ВНТУ, 2009. – 184 с.
16. Сідлецька Т.І. Еволюційні процеси складу українського оркестру народних інструментів // Академічне мистецтво оркестрів народних інструментів і капел бандуристів спеціальних музичних вузів України: Тези Всеукраїнської наук.-практ. конф. (Київ, 02.12.2005). – К. : НМАУ ім. П. Чайковського, 2005. – С. 87-92.
17. Трофимчук О. Темброва еволюція в українській народно-оркестровій музиці: Дис. ...канд. мист-ва: спец. 17.00.03. – К., 2007. – 200 с.
18. Черкаський Л. М. Українські народні музичні інструменти / Л. М. Черкаський. – К.: Техніка, 2003. – 264 с.

Інтернет-ресурси

1. <http://www.nbu.gov.ua>
2. <http://harmony.musigidunya.az/ENG/publ.asp>
3. www.nbu.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)
4. www.4uth.gov.ua – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва
5. www.chl.kiev.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей
6. <http://old.dnrb.gov.ua> – веб-сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

Контроль і оцінка результатів навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- особливості організації, керівництва та виконавства у складі оркестру;
- порядок розміщення виконавців на сцені;

вміти:

- настроювати музичні інструменти;
- читати з аркуша в оркестрі;
- чути гру колег та виконувати свою партію у контексті твору, дотримуючись відповідних штрихів, аплікатури, динаміки;
- самостійно виставити аплікатуру, вибрати відповідні прийоми гри;
- володіти навичками керування оркестру;
- акомпанувати солістам: інструменталістам, вокалістам, хору, танцювальному колективу;
- сприяти оволодінню методикою нотації мелодії з фонозапису та від носія музичного фольклору (транскрипція та розшифровка)

Політика щодо контролю навчальних досягнень

Протягом навчання використовується система кредитно-модульного контролю.

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (залік/екзамен).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Критерії поточного оцінювання знань студентів

5 А (відмінно)	= 100-90 балів
4 В-С (добре)	= 74-89 балів
3 D-E (задовільно)	= 60-73 бали
2 FX (незадовільно)	= 35-59 з можливістю повторної перездачі
1 F (незадовільно)	= 1-34 з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Правила оцінювання:

Максимальна кількість балів з дисципліни «Спеціальний інструмент (фортепіано)» за семестр – 100 балів. Поточний контроль проводиться впродовж кожного семестру з оцінюванням роботи в класі та самостійної роботи студента.

Одне оцінювання можливе від 1 до 5 балів¹.

За кожен тему студент може бути оцінений від двох до чотирьох раз.

Максимальний бал поточного контролю становить 70 або 80 балів.

За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За пропуск занять без поважної причини або непідготовлені домашні завдання кількість балів знижується :

Нарахування заохочувальних балів (+)		
1.	Стовідсоткове відвідування занять протягом семестру.	+ 5 балів
2.	Творча активність, направлена на пошук додаткової літератури для більш поглибленого опрацювання теми, що вивчається у певному модулі. Виступ в концерті, участь в конкурсі й отримання 1, 2, 3 премії або Гран-при.	+5 балів

Штрафні бали (-)		
1.	Відсутність на заняттях без поважних причин.	-5 балів
2.	Здача модульних та самостійних робіт пізніше призначеного терміну.	-5 балів
3.	Не виконання студентом завдань по самопідготовці	-5 балів

Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою	
«5»	<p>При виконанні музичних творів, студент впевнено відтворює текст по нотах. Яскраво інтерпретує музичні твори, дотримуючись темпових та динамічних позначень. Виразно передає художній зміст твору (фразування, динамічний розвиток, характер). Систематично і результативно працює над удосконаленням виконавської техніки. Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Вільно володіє термінологією. Вільно орієнтується в стилістичних особливостях творів різних епох. Старанно виконує всі програмові вимоги. Здатен проаналізувати свою роботу над музичним матеріалом. Систематично готується до занять. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни.</p>
«4»	<p>Студент демонструє досить переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. При виконанні музичних творів, впевнено відтворює текст по нотах без помилок, дотримуючись авторських вказівок (відповідний темп, динаміка, штрихи, аплікатура). Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, цілісність твору). Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Систематично готується до занять. Здатний самостійно працювати та аналізувати свою роботу.</p>

«3»	Студент відтворює текст по нотах, передає характер та художній зміст твору, виконує авторські вказівки (темп, динаміка, аплікатура). Але не завжди демонструє переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. Спостерігаються окремі помилки в розумінні стилістичних особливостей музичних творів. При виконанні допускає незначні помилки, які не заважають загальному сприйняттю твору. Виконує всі програмові вимоги, знає музичну термінологію. Володіє інформацією про композитора, його творчий спадок. Систематично готується до занять.
«2»	Студент відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.
«1»	Студент відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання. Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів здійснюється через проведення слухання концертного виступу студентів.

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання студентом усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як сума балів, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Підсумковий модульний контроль оцінюється: від 1-20 балів у разі складання диф. заліку або від 1-30 балів у разі складання екзамену:

Від 1-20 балів (диф. залік)		Від 1-30 балів (екзамен)	
16-20 б.	- Виконання програми без помилок, - Яскрава інтерпретація - Виразна передача художнього змісту	22-30 б.	- Виконання програми без помилок, - Яскрава інтерпретація - Виразна передача художнього змісту
11-15 б.	- Непереконливий рівень втілення художніх образів. Незначні помилки.	14-21 б.	- Непереконливий рівень втілення художніх образів. Незначні помилки.
6-10 б.	- Не відповідність темпу, штрихів. Велика кількість текстових помилок.	6-13 б.	- Не відповідність темпу, штрихів. Велика кількість текстових помилок.
1-5 б.	- Не вивчений текст.	1-5 б.	- Не вивчений текст.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з освітнього компоненту

Вид роботи здобувача	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6		Модуль 7		Модуль 8	
	Кількість оцінювань	Максимальна кількість балів	Кількість оцінювань	Максимальна кількість балів	Кількість оцінювань	Максимальна кількість балів	Кількість оцінювань	Максимальна кількість балів	Кількість оцінювань	Максимальна кількість балів	Кількість оцінювань	Максимальна кількість балів	Кількість оцінювань	Максимальна кількість балів	Кількість оцінювань	Максимальна кількість балів
Практична робота	11	55	9	45	11	55	9	45	11	55	9	45	9	45	9	45
Самостійна робота	5	25	5	25	5	25	5	25	5	25	5	25	5	25	5	25
Диф. залік	1	20	0	0	1	20	0	0	1	20	0	0	0	0	0	0
Екзамен	0	0	1	30	0	0	1	30	0	0	1	30	1	30	1	30
Кількість оцінювань/ максимальна (сумарна) кількість балів за модуль	17	100	15	100	17	100	15	100	17	100	15	100	15	100	15	100

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово

I РІК НАВЧАННЯ

Залік у 1 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль				Разом		
Модуль 1																				
Т1				Т2				Т3				Т4				Залік				100 б
Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість а кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 б				
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	
		сам.р				сам.р				сам.р				сам.р				сам.р		
<p>Поточний контроль роботи проводиться 4 рази за кожну тему й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)*складає не менше 30% від 80 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 80 балів самостійної</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 1 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 20 балів</p>						

Екзамен у 2 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль				Разом
Модуль 2																		
Т1			Т2				Т3			Т4				Екзамен				100 б
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 15 балів			Максимальна Кількість 20 балів				Максимальна кількість 30 б				
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	
	сам.р				сам.р				сам.р				сам.р				сам.р	
<p>Поточний контроль проводиться тричі за Тему №1, Т№3 та 4 рази за кожну тему Т№2, Т№4 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 70 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 70 балів</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 2 семестру у формі екзамену та оцінюється від 1 до 30 балів</p>				

II РІК НАВЧАННЯ

Залік у 3 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль		Разом		
Модуль 3																		
Т1				Т2				Т3				Т4				Залік		100 б
Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р				сам.р				сам.р				сам.р				
<p>Поточний контроль роботи проводиться 4 рази за кожну тему й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)*складає не менше 30% від 80 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 80 балів самостійної</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 3 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 20 балів</p>				

Екзамен у 4 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль		Разом
Модуль 4																
Т1			Т2				Т3			Т4				Екзамен		100 б
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 15 балів			Максимальна Кількість 20 балів				Максимальна кількість 30 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
	сам.р				сам.р				сам.р				сам.р			
<p>Поточний контроль проводиться тричі за Тему №1, Т№3 та 4 рази за кожну тему Т№2, Т№4 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 70 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 70 балів</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 4 семестру у формі екзамену та оцінюється від 1 до 30 балів</p>		

ІІІ РІК НАВЧАННЯ

Залік у 5 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль		Разом		
Модуль 5																		
Т1				Т2				Т3				Т4				Залік		100 б
Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р				сам.р				сам.р				сам.р				
<p>Поточний контроль роботи проводиться 4 рази за кожну тему й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)*складає не менше 30% від 80 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 80 балів самостійної</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 5 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 20 балів</p>				

Екзамен у 6 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль		Разом
Модуль 6																
Т1			Т2				Т3			Т4				Екзамен		100 б
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 30 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
	сам.р				сам.р				сам.р				сам.р			
<p>Поточний контроль проводиться тричі за Тему №1, Т№3 та 4 рази за кожну тему Т№2, Т№4 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 70 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 70 балів</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 6 семестру у формі екзамену та оцінюється від 1 до 30 балів</p>		

IV РІК НАВЧАННЯ

Екзамен у 7 семестрі

Поточний контроль												Підсумковий контроль		Разом		
Модуль 7																
Т1			Т2				Т3			Т4				Екзамен		100 6
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 15 балів			Максимальна Кількість 20 балів				Максимальна кількість 30 6		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5		
сам.р				сам.р		сам.р		сам.р			сам.р					
<p>Поточний контроль проводиться тричі за Тему №1, Т.№3 та 4 рази за кожну тему Т.№2 , Т.№4 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 70 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 70 балів</p>												<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 7 семестру у формі екзамену та оцінюється від 1 до 30 балів</p>				

Екзамен у 8 семестрі

Поточний контроль												Підсумковий контроль		Разом		
Модуль 8																
Т1			Т2				Т3			Т4				Екзамен, А		100 6
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 15 балів			Максимальна Кількість 20 балів				Максимальна кількість 30 6		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5		
сам.р				сам.р		сам.р		сам.р			сам.р					
<p>Поточний контроль проводиться тричі за Тему №1, Т.№3 та 4 рази за кожну тему Т.№2 , Т.№4 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 70 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 70 балів</p>												<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 8 семестру у формі екзамену та оцінюється від 1 до 30 балів</p>				

Види робіт	Бали рейтингу		
<p>При виконанні музичних творів, студент впевнено відтворює текст по нотах. Яскраво інтерпретує музичні твори, дотримуючись темпових та динамічних позначень. Виразно передає художній зміст твору (фразування, динамічний розвиток, характер). Систематично і результативно працює над удосконаленням виконавської техніки. Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Вільно володіє термінологією. Вільно орієнтується в стилістичних особливостях творів різних епох. Старанно виконує всі програмові вимоги. Здатен проаналізувати свою роботу над музичним матеріалом. Систематично готується до занять. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни.</p>	90-100 балів	дос таг ній	А
<p>Студент демонструє досить переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. При виконанні музичних творів, впевнено відтворює текст по нотах без помилок, дотримуючись авторських вказівок (відповідний темп, динаміка, штрихи, аплікатура). Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, цілісність твору). Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Систематично готується до занять. Здатен самостійно працювати та аналізувати свою роботу.</p>	82-89 балів	дос таг ній	Зараховано В
<p>Студент відтворює текст по нотах, передає характер та художній зміст твору, виконує авторські вказівки (темп, динаміка, аплікатура). Але не завжди демонструє переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. Спостерігаються окремі помилки в розумінні стилістичних особливостей музичних творів. При виконанні допускає незначні помилки, які не заважають загальному сприйняттю твору. Виконує всі програмові</p>	74-81 балів	дос таг ній	С

<p>вимоги, знає музичну термінологію. Володіє інформацією про композитора, його творчий спадок. Систематично готується до занять.</p>				
<p>Студент відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, вміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.</p>	<p>64-73 балів</p>	<p>сер едн ій</p>		<p>D</p>
<p>Студент відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, вміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.</p>	<p>60-63 балів</p>	<p>сер едн ій</p>	<p>Зараховано</p>	<p>E</p>
<p>Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою. Студент майже не відтворює текст, допускає значні помилки, грає без відповідних штрихів та динаміки, не звертає уваги на аплікатуру, допускає метро-ритмічні помилки. Музичною термінологією володіє частково. Систематично не готується до занять, програмові вимоги не виконує.</p>	<p>35-59 незадовільно з можливістю повторної перездачі</p>	<p>поч атк ови й</p>	<p>Не зараховано</p>	<p>FX</p>
<p>Нічого не може зіграти. Не володіє теоретичним матеріалом.</p>	<p>1-34 незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</p>		<p>Не зарахова но</p>	<p>F</p>

Політика перескладання. Перескладання змістовного модуля здійснюється за бажанням студента один раз за курс вивчення дисципліни з дозволу керівника курсу та дозволу навчальної частини за наявності поважних причин.

Оцінюється як підсумковий контроль. Загальний підсумок за семестр при перескладанні визначається шляхом додавання балів за поточний контроль та балів за перескладання.

Політика відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За прогул або непідготовлені домашні завдання кількість балів знижується.